

ZNMK

Jrg 19 nr 3, najaar 2012

ZAANSE NATUUR & MILIEU KRANT

Wat is duurzaam?

Onkruidverdelger

Oostzanerveld

Zware industrie?

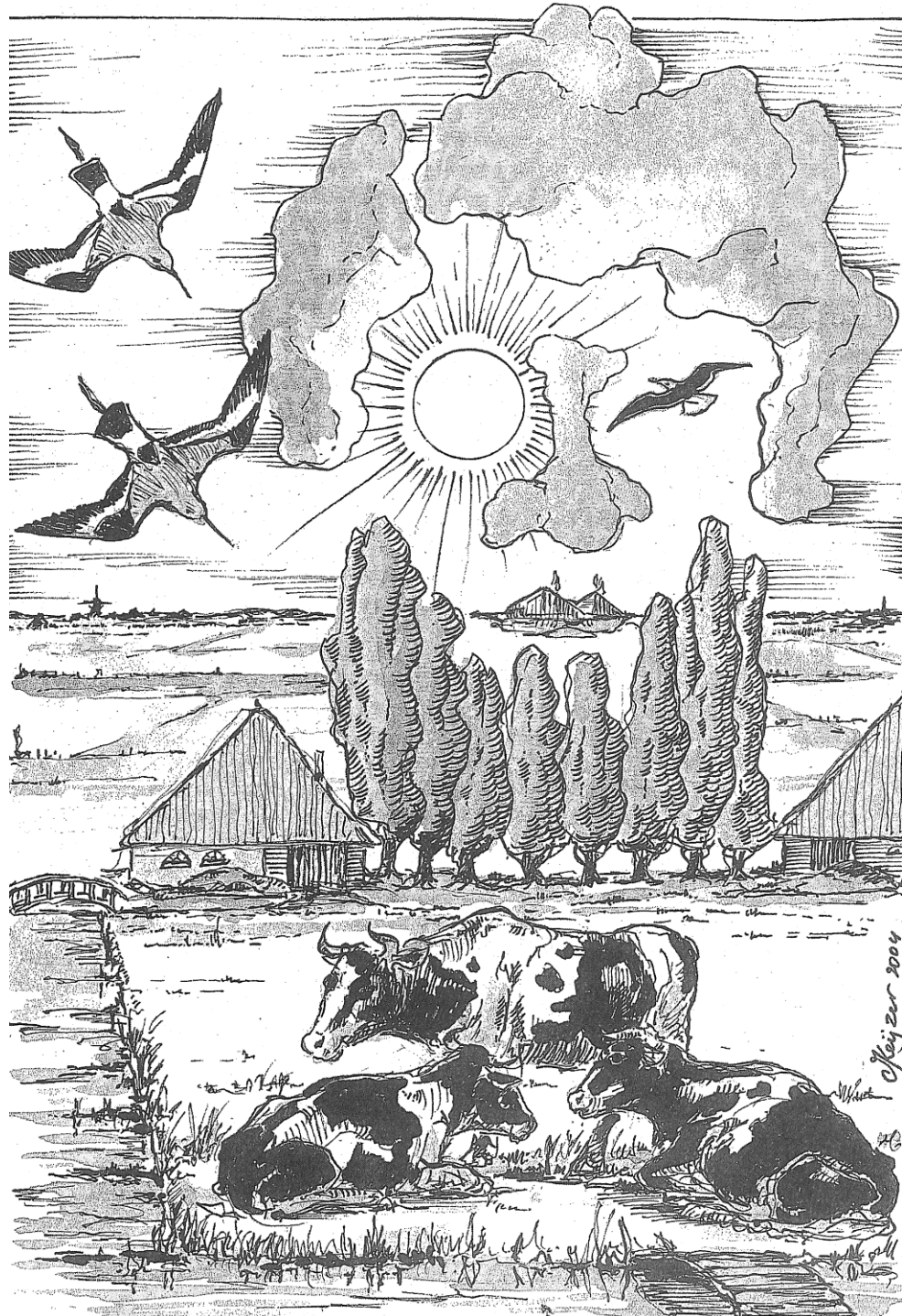
Natuuratlas

Verneemspaak

Windstroom

Kooiakkers

Beuken

COLOFON

De Zaanse Natuur- en Milieukrant is een uitgave van het Zaanse Natuur- en Milieu Overleg (ZNMO). De krant verschijnt vier maal per jaar. De inhoud van de artikelen geeft niet noodzakelijkerwijs de visie van de redactie weer.

In Zaanstad bestaan diverse organisaties die zich (ook) inzetten voor natuur en milieu. Het ZNMO zorgt er voor dat deze afzonderlijke organisaties van elkaars activiteiten op de hoogte blijven, door periodiek overleg en door de uitgave van deze Zaanse Natuur- en Milieukrant. Ook treedt het ZNMO in voorkomende gevallen naar buiten met een gezamenlijk standpunt over een bepaalde kwestie.

Lidorganisaties ZNMO

- Kontakt Milieubeheer Zaanstreek 6353580
- Fietsersbond afd. Zaanstreek 6176250
- Koninklijke Nederlandse Natuurhistorische Vereniging (Zaanstreek) 6140747
- Milieudefensie Zaanstreek 06-48363237
- Natuur- en Milieu Educatie 6312020
- OBW Ongeschonden Behoud Westzijderveld, 075-6167192
- Open Polders Assendelft 6700267
- Staatsbosbeheer (Zaanstreek) 6212522
- Vogelbeschermingswacht "Zaanstreek" www.vogelwachtzaanstreek.nl
- Zaanse Natuur en Milieu Centrum 6312020
- Zaanse Energie Koöperatie 06-33800429

Redactie: Loek Vlaanderen, Rita Melk, Elsa Loosjes, Gerrit Jan van der Schoor (vormgeving).

Aan dit nummer werkte verder mee: Dick Beets, Jacob Butter, Kees Keijzer, Ed Romeijn, Sonja Puhl, Nynke Sminia,

Redactieadres en abonnementenadministratie: ZNMK, Stationsstraat 38, 1506 DH Zaandam
Telefoon: 6353580 of 6212153
E-mail: kmz@dds.nl
Website: www.kmz1971.nl

Abonnementsprijs € 5 per jaar.
Abonnement samen met lidmaatschap KMZ €12,50 per jaar. Bankrekening 2368420

Deadline volgende uitgave: 1 januari 2012

Redactioneel

Het is er na de verkiezingen en de uitslag daarvan weer niet duidelijker en rustiger op geworden in ons hedendaags bestaan. U zult net als iedereen wel zaken in uw omgeving hebben waarover u zich minimaal verwondert of waaraan u zich geërgerd hebt. Bijvoorbeeld: Op een dag zie je in je woonwijk zomaar een klein groen trekkertje met een enorme tank er achterop in het rond rijden. De bestuurder spuit langs alle stoepanden en alle kleine perkjes en boomlenzen. Het betreft het gemeentelijk onderhoud aan het openbare groen. Dat het twee dagen later niet meer groen is, is opzet. Weer een aantal dagen later komt er dan een meneer langs met een grote stalen ronddraaiende borstel die alle bruingeworden planten uit de grond ruikt. Direct daarachteraan komt weer een klein veegmachientje dat alles keurig achterlaat. Geen plantje meer te bekennen. Alles degelijk en afdoende 'geroundupt'. U kunt hierover verderop een en ander lezen. Koopt u in uw supermarkt ook steeds meer biologische producten? Of heeft u net als een aantal onder ons een eigen tuin en kweekt u daarin uw eigen groenten en kruiden? Heel leuk om te doen, tijdrovend, maar wel heel lekker. In de tuintentra werd en wordt daar steeds meer op ingespeeld. Complete kweeksets voor van alles. We hebben zelfs een grote bak met aardezak, zaad voor snijbonen en een soort klimrek erbij gezien. Losse kweekballen zijn er ook. Sneer erin geven, plantje - al dan niet voorgekweekt - erin poten en groeien maar. Tomaten, bonen of worteltjes, bijna alles is mogelijk. Volgend jaar gaan we het zelf proberen. De tuin hier is meer een siertuin al hebben we wel elk jaar druiven. Hoewel - dit jaar zijn ze door de merels en de kauwen lekker opgegeten en resten er voor ons slechts de kaalgesnoepte trosjes. Geen druivensap maar 'vogelescapades' heeft het dit jaar gebracht. Ook goed hoor, erg leuk om vooral de kauwen acrobatische trucs te zien uithalen om een goede rijpe druif te pakken te krijgen. Het zijn nu eenmaal geen kool- of pimpelmezen die dit soort stunts gemakkelijk uithalen. Een hoop gefladder en vooral ook veel kabaal, dat is het wel.

Voor u ligt de nieuwe ZNMKrant. Ik wil u in het bijzonder even wijzen op de Nacht van de Nacht die dit jaar op 27 oktober beleefd kan worden. Tal van organisaties in het Zaanse doen hun best om het publiek te vermaken in het weekend dat we weer van zomer- naar wintertijd gaan overschakelen. Kijk in de kranten en volg de berichten hierover en ga eens een avond niet voor de standaard lichtbron, de TV, zitten, maar buiten het duister beleven! Het is niet eng maar vaak ontzettend leuk. Heel veel plezier alvast,

Rita Melk

Agenda**KNNV**

Werkdagen Kooiakkers Kalverpolder elke woensdagochtend en op de zaterdag, 6 oktober, 3 november, 8 december, 5 januari. De werkplek is bij de Leeghwaterweg, 200 meter voor de verkeerslichten Wijdewormer. Aanvang 9.30, einde 13.30 uur.

Paddestoelenexcursies o.l.v. J.

Butter:

19 oktober: Vijfhoekpark om 10.30 bij de ingang.

2 november: Twiske, 10.30 verzamelen bij het beheersgebouw. Zie ook elders in dit nummer.

OBW / Vogelwerkgroep Westzaan Werkdagen Westzijderveld

Op de zaterdag, 20 oktober (riethappening), 15 december, 16 februari. Op zondagen 18 oktober, 20 januari en 10 maart. Verzamelen bij de molen *De Schoolmeester* om 9.15, einde 13.30 uur.
Info: obwsecretariaat@upcmail.nl

Stichting Kalverpolder

Werkdagen op elke dinsdag van 9.00 tot 14.30 uur, werkplek Kalverringdijk 32.

Vogelbeschermingswacht

Werkdagen Oostzanerveld op de zaterdag 6 en 20 oktober, 3 en 17 november, 12 januari. Verzamelen om 9.15 uur bij eetgelegenheden Het Zaanse Hoekje, Watering 1, Zaandam-Peldersveld.

Noord-Hollandse Natuurdag

8 december in de Aristozalen bij station Sloterdijk, aanvang 10.30, programma: lezingen over belangrijke natuurgebieden. Toegang gratis.

Zaans Natuur en Milieuoeverleg
Woensdag 12 december om 19.45 uur, Stationsstraat 38, Zaandam, **Openbare bijeenkomst.**

Natuurwerkdag

Op 3 november is de jaarlijkse natuurwerkdag. In de Zaanstreek zijn verschillende locaties waar u kan werken in de natuur. Het natuurwerk door vrijwilligers is noodzakelijk en helpt mee om de natuurwaarden te verhogen. De locaties zijn o.a. Kooiakkers (Leeghwaterweg 200 meter voor Wormerringdijk),

Kalverpolder (Kalverringdijk 32), Fortuinveld (Harpstraat 38). Aanmelden via www.natuurwerkdag.nl.

Infodoc avonden Grote Weiver

In De Grote Weiver, Industrieweg 1a, Wormerveer, worden regelmatig op vrijdag om 20.30 uur Infodoc avonden gehouden.

- 26 oktober: The power of community: how Cuba survived Peak Oil. Hoe noodzaak inventief maakt en samenwerking bevordert. Een model voor de toekomst.
- 9 november: Black power mix tape.
- 23 november: ZEK avond over energie.

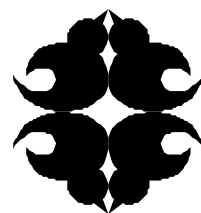
- 14 december: Presentatie over het toekomstige Ecodorp Bergen door Jos van Haarlem.

Voor milieumeldingen kunt u bellen:

- Gemeente Zaanstad: 14 075
- Milieudienst IJmond (ook voor Oostzaan en Wormerland): 0251 - 263 863
- Milieuklachtentelefoon Noord-Holland : 0800 - 998 67 34 (gratis, keuze menu 1)
- Informatie- en klachtenbureau Schiphol: 020 - 6015555 of www.crosinfo.nl

KONTAKT MILIEUBEHEER ZAANSTREEK

KMZ is in 1970 opgericht. De vereniging heeft tot doel het welzijn te bevorderen door te waken voor milieuaantasting en door het milieubeheer in de Zaanstreek te activeren. Dit geldt in de ruimste zin van het woord. KMZ zet zich in voor beperkte uitbreiding van Schiphol, voor verstandige ontwikkeling van het Noordzeekanaalgebied, voor beperking van de automobiliteit en behoud van het restant Zaanse veenweidegebieden. KMZ werkt zo veel mogelijk in samenwerking met verwante organisaties.

Wat is duurzaam?

De vraag waar ik mee worstel is: hoe duurzaam te leven? We worden vaak gedwongen om producten te kopen die niet zo duurzaam zijn of niet duurzaam geproduceerd zijn. Bij elke keus hoort ook wel eens een prijskaartje. Vaak worden we ook gedwongen om een milieu-onvriendelijke verpakking te nemen voor het product dat we willen aanschaffen. Denk aan piepschuim en aan plastic verpakkingen.

Je koopt zo min mogelijk wegwerpproducten, maar je ontkomt er niet meer aan. Melk kocht je in mijn jeugd jaren los, je ging met de melkammer naar de melkboer. Later werd het flessenmelk met statiegeld op de fles. De fles ruilde je weer in bij de aankoop van een nieuwe. De fles ging weer naar de fabriek, werd daar gesteriliseerd en opnieuw gevuld. Dat was minder duurzaam dan de losse melk. Hoe duurzaam was die

flessenmelk eigenlijk als je die vergelijkt met de melkpakken van nu? Voor de lege flessen was opslag nodig. Voor de sterilisatie en het vervoer was werktijd nodig. Voor de melkfabriek zijn er nu minder onkosten, denk aan btw en aan kosten van arbeid en opslag. Dus zijn er voor de belasting minder inkomsten. Voor de consumenten zijn de kosten verschoven naar de hogere afvalheffing van de gemeente. Voor het milieu is er een hogere belasting, en als recycling lukt, worden de werkuren nu gedraaid bij de recyclingbedrijven.

We dronken vroeger water uit de kraan als we dorst hadden, in plaats van uit de wegwerp plastic fles. We namen de fiets, tram, trein, bus of liepen naar school of werk. Er waren maar enkele sportscholen, bijvoorbeeld een krachthonk bij de atletiekvereniging. We sportten door te lopen en te fietsen, zodat we niet naar de fitnessclub

hoefden te gaan, om op de loopband te lopen of te fietsen op een rollerbank. De auto kwam later en is het vervoermiddel geworden waar we niet meer buiten kunnen. Al doen we ons best om hem minder belastend voor het milieu te maken door hem van een accu te voorzien. Maar elektriciteit komt toch ergens uit een centrale. Deze heeft ook zijn uitstoot van verbrandingsgassen van de accu's krijgen we weer afval dat moeilijk te recyclen is. Hoe duurzaam is zo'n elektrische auto dus eigenlijk?

We scheiden ons afval zo veel mogelijk, maar op de straten en de wegen ligt het wegwerpfal voor het oprapen. Hoe duurzaam zijn de Vinex-wijken en de oudere woonwijken zonder zonnecellen en een ecodaken? Hoe kunnen we duurzamer gaan leven blijft de vraag, die door mijn hoofd speelde...

Loek Vlaanderen

Biologisch voedsel

Sinds kort is er een discussie op gang over de waarde van biologische producten. Biologisch voedsel wordt steeds populairder.

Vorig jaar was de totale omzet ervan in Nederland 881 miljoen euro. Veel mensen menen dan ook dat biologisch voedsel gezonder is. Maar onderzoek

in Amerika en in Wageningen dat onlangs is gepubliceerd toonde aan dat biologisch voedsel nauwelijks gezonder

is. Er zitten niet meer vitamines en mineralen in, of hogere concentratie eiwitten, of iets dergelijks. Veiliger is het ook niet: weliswaar is de kans om een residu van bestrijdingsmiddelen aan te treffen op biologisch voedsel kleiner, maar wat er op gangbaar voedsel aan te treffen is, valt altijd onder de

toegestane norm. Alleen bij biologisch vlees werd vastgesteld dat resistente bacteriën daar minder op voorkwamen, waar je echter weer bij moet opmerken dat bij voldoende en voldoende langdurige verhitting al die bacteriën worden gedood. De conclusie kon worden getrokken dat er andere redenen zijn om biologisch voedsel te prefereren, zoals het letten op dierenwelzijn. En bovendien is een goed vergelijkend onderzoek naar de effecten van eetgewoonten lastig, omdat mensen die biologisch voedsel eten ook vaker een gezondere leefwijze hebben. Als biologisch voedsel etende mensen over het algemeen gezonder zijn, heeft dat met hun eet- en leefpatroon meer te maken dan met het biologisch voedsel zelf. Toch zijn er ook iets andere opvattingen. Onderzoek naar specifieke

gewassen toont af en toe aan dat biologisch geteelde producten wel minder vaak de kans lopen boven de normen van de acceptabele gezondheidsgrens te komen dan gangbaar geteelde producten. Men kan daaraan toevoegen dat de normen die men nu hanteert voor de toelaatbaarheid van residu strenger zijn dan vroeger. Dat houdt dus ook in dat men in de toekomst mogelijk zal moeten uitgaan van nog strengere normen, waaraan men pas kan voldoen als men (bijna) geen residu meer vindt. Hoe het zij, belangrijk is hier ook de ecologische voetafdruk. Wie zijn groente bijvoorbeeld zelf teelt, hoeft die niet van ver te halen en vervuult dus de wereld minder. Tenzij hij regelmatig in zijn auto stapt en een zak mest gaat halen of met diezelfde auto zijn groente naar zijn klanten brengt, natuurlijk.

Een ander belangrijk punt is ook, op welke grond of op welke plek de eigen producten worden geteeld. Nog veel te vaak wordt volkstuinbezitters afgeraden om de eigen groente te consumeren, vanwege gif in de grond of neerslag van gifstoffen uit de lucht in de buurt van de moestuin.

In het algemeen kan men wel stellen dat biologische teelt en extensieve veehouderij beter is voor het milieu. Maar het woord zegt het al – extensieve teeltmethoden verslinden ruimte, en ruimte wordt zo langzamerhand op onze aarde een steeds groter probleem. Niettemin, als wij bijvoorbeeld heel wat minder vlees zouden eten, dan zou een deel van dat ruimteprobleem al opgelost kunnen zijn.

De schoonheid van de duisternis

Nacht van de Nacht

Op 27 oktober gaat Kontakt Milieubeheer Zaanstreek met boswachter Erik van Gerrevink op zoek naar de schoonheid van de duisternis tijdens een nachtelijke vaartocht in het Guisveld. Om 20.30 uur vertrekt de boot vanaf de steiger achter de Middel 180 in Westzaan.

Als U dit wilt meebeleven dient U zich aan te melden bij KMZ via de mail of via

onderstaand telefoonnummer (alleen te bereiken op woensdag van 9.30 uur tot 15.00 uur.) e-mail:: kmz@dds.nl
telefoon: 075 – 6353580

Er is plaats voor maximaal 60 personen! Wie snel reageert, vaart mee (op volgorde van aanmelding)! Voorkom lichtvervuiling en lichtverspilling, laat het donker ook werkelijk donker zijn! Doe het licht uit waar het niet nodig is.

De Vijverlanden

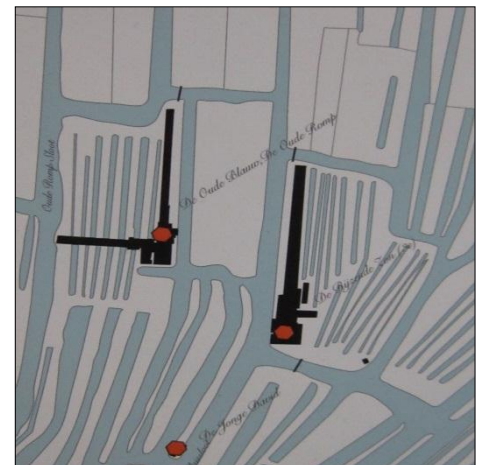

Tussen Zaanwijk en Wormerveer, tussen de provincialeweg en de spoorlijn, is een stuk veenweidelandschap dat *de Vijverlanden* genoemd wordt. Het is een deel van de ecologische verbindingzone. Over de archeologische, historische, biologische en aardrijkskundige gegevens, die van dit veenweidegebied bestaan, is nu een rapport opgemaakt, maar ook is een deel van de geschiedenis van dit gebied zichtbaar gemaakt.

In het gebied stonden ooit papiermolens en de daarbij behorende waterwerken.

Bij die papiermolens waren namelijk vijvers aangelegd om het beschikbare water zuiver genoeg te maken om papier te kunnen maken van hoge kwaliteit. Om dit schone water te verkrijgen werden in het land rond de molens sloten gegraven. Water werd met behulp van een petmolen uit een put opgepompt, waarna het grove vuil in de sloten kon bezinken. Daarna werd het water rondgepompt en gefilterd door een zandbak en door vilten deken. Soms werden ook grindfilters gebruikt. De vijverlanden zijn het resultaat van dit zuiveringssysteem. De gemeente heeft nu een deel van deze belangrijke industriële resten, via een wandelroute tussen weg en spoorlijn voor iedereen zichtbaar gemaakt. De molen 'het Herderskind' werd vanaf 1856 gebruikt als zaagmolen.

In het gebied over het spoor, in het Guisveld, zijn ook nog overblijfselen te vinden uit de papierindustrie. Deze bestaan uit opgebrachte verhogingen met daarin of daarop geplaatste

bakstenen poeren (ondersteuning), waar de molens op hebben gestaan. In het verleden hebben daar zeven molens gestaan met hun droogschuren. KMZ vindt deze ontwikkeling in de ecologische verbindingzone belangrijk, omdat op dit stuk grondgebied bij de natuur passende ontwikkeling is uitgevoerd en hoopt dat de vijvers die over het spoor liggen ook zichtbaar gemaakt kunnen worden.

Gif!!!

In Zaanstad-West zijn in het voorjaar verschillende boomlenzen opnieuw behandeld. De bomen werden eruit gelicht met wortelstelsel en al, er werden ontluichtingspijpen aangebracht, daarna (te) veel zand, kleikorrels een anti-worteldoek, en dan weer zand. Tenslotte kwam er een laagje aarde bovenop. Men zou vermoeden dat de bewoners nu werden gestimuleerd kleine plantjes te plaatsen. Dat maakt het aanzien van een wijk wat gezelliger, en groot worden kon nu niet meer vanwege de doek en het zand. Maar enige weken er na kwamen er spuiters, die bij navraag zeiden opdracht van de gemeente Zaanstad te hebben gehad. Ze spotten, zeiden ze, met 'Kerb', dat was tegen het kiemen.

Productinformatie leerde ons dat het ging om een herbicide met als voornaamste bestanddeel propyzamide, licht kankerverwekkend, irritant voor de huid van kleine dieren als Cavia's, met een halfwaardetijd van plusminus 30 dagen. Het dragen van adembescherming en handschoenen werd aangeraden en men moest er vooral rekening mee houden dat het spul niet in het oppervlaktewater terecht kwam. Ook elders, bijvoorbeeld in Koog en Zandijk werd met dit middel gespoten.

Wat is het nut van het gebruik van een dergelijk middel? Afgezien van het feit dat het kosten van schoffelen voorkomt, zijn er ook andere afwegingen mogelijk. Zijn kale boomlenzen wel te verkiezen boven boomlenzen met door bewoners gepland klein groen, perkplantjes of bloeiend 'onkruid' zoals klaprozen, boterbloemen of smeerwortel? En dan nog: in Zaanstad hebben we al genoeg lucht- en bodemvervuiling. Iedere PM10 of vierkante centimeter die daarbij komt is volgens ons teveel. Zijn er geen andere mogelijkheden, bijvoorbeeld de

bewoners zelf laten beslissen wat ze in hun straat willen hebben? Wij hebben een diapresentatie gemaakt om de totale problematiek duidelijk te maken – tenslotte wordt ook door de gemeente Zaanstad nog steeds op verhardingen gewerkt met het zwaardere middel Round Up – en deze vragen gesteld. We hebben het probleem ook aan raadsleden doorgespeeld en ook in de raad werden vragen gesteld. Op 9 mei kwamen twee ambtenaren van de afdeling groen en beheer heel vriendelijk bij ons praten. Ze zagen ook wel andere oplossingen, zoals het dichtplanten van de bodem met geraniums. Ze beloofden ons dat ze een exemplaar van het beeldbestek zouden sturen waarmee nu wordt gewerkt en ook een voorbeeld van een bewonersovereenkomst.

Inmiddels hebben we beide gehad. Het lijkt mogelijk om in het beeldbestek een voorschrift voor beperking van chemische middelen op te nemen. Nu nog de rest van de discussie. In Koog aan de Zaan is ondertussen weer een min of meer eenzame gifspuiter gesignaleerd, maar inmiddels is een initiatiefvoorstel in de raad gevolgd. Er ligt landelijk een voorstel om het gebruik van onkruidbestrijdingsmiddelen op verhardingen per 1 januari 2018 te verbieden. Dat is dus nog niet eens in de hele openbare ruimte. Maar wie weet loopt het in Zaanstad allemaal wel goed af, hoewel de huidige wethouder nog steeds moeite heeft met de mogelijke kosten voor de gemeente en daardoor voorlopig stekeblind is voor reële alternatieven en het algemeen belang.

Eens in de vier jaar schrijft het Natuur- en milieuplanbureau een natuurverkenning. "Welke waarde aan natuur wordt toegekend is afhankelijk van hoe in een bepaalde periode en samenleving naar natuur wordt gekeken. In deze Natuurverkenning proberen we het denken over natuur en

landschap van nieuwe invalshoeken te voorzien", constateert men. En: "Die aandacht voor de achteruitgang van vooral kwetsbare dier- en plantensoorten heeft een sterk procedureel en juridisch karakter gekregen. De aandacht voor beleving en benutting van natuur is op de achtergrond geraakt..."

Je zou kunnen zeggen dat de ontkenning van de beleving van natuur niet alleen zijn juridische weerslag heeft gekregen in documenten zoals het wetsvoorstel van Boer Bleker, maar ook in het vaststellen van de negen 'topsectoren' op rijksniveau. In de denktank die zich hiermee bezig moet geen houden is geen plaats voor milieu of natuur, maar het planbureau ziet dat positief: "Er zijn diverse coalities tussen de topsectoren en de natuursector denkbaar."

Mijn goede vader heeft het eens bestaan om in een lezing te beginnen met "de mensheid is, ecologisch gezien, een plaag". Daarmee bedoelde hij dat er teveel mensen zijn die bezig zijn om de natuur, hun eigen biotoop, ondergeschikt te maken aan hun voorbijgaande behoeften, en daarbij weinig rekening houden met andere diersoorten.

Helaas moest zijn tekst van te voren goedgekeurd worden door de toenmalige minister van CDA-huize, en hoewel diens Lieve Heer het probleem ook al had gezien, en daarom van de mensen een goed rentmeesterschap eiste over de rest van de wereld, werd de openingszin eruit geschrapt. Dit is zo'n vijftig jaar geleden gebeurd en de tijden zijn nog steeds niet veranderd. Mensen zijn zoals ze zelf vinden, intelligente dieren, maar nog altijd blijikbaar niet intelligent genoeg. Misschien is de strategie van meepraten en ombuigen, zoals in de tekst van bovengenoemde natuurverkenning toegepast, enigszins succesvol, maar aan de andere kant kunnen we eraan twijfelen of je door met de tegenstander mee te bewegen, de scherpe kantjes er echt af zal kunnen halen. Ofwel: zolang Onze Lieve Heer niet ingrijpt, zullen we zelf verstandig moeten zijn en op bepaalde punten "neeee!" moeten zeggen in plaats van "mag het een beetje minder rigoureuus?"

Elsa Loosjes

Pilot in het Oostzanerveld

In verband met de nieuwe groenagenda is de provincie van plan om van een deel van het Oostzanerveld bij wijze van pilot beheerarme natuur te maken door het waterpeil te verhogen. Dit heeft te maken met een bezuiniging. Waarom juist hier? De Vogelwacht Zaanstreek werkt al vele jaren in het veld aan het terugdringen van de verzuivering met een grote groep vrijwilligers.

Wij weten dat door een lager waterpeil de verbranding van het veen wordt bevorderd; een hoger waterpeil zorgt voor minder verbranding van het veen. Iedereen kan zien hoe een veenpakket inklinkt als het waterpeil wordt verlaagd. Je ziet dat daardoor de zogenaamde 'badkuipen' ontstaan, stukken land die veel lager liggen dan het water in de omliggende sloot staat. Door zeer langdurige onderbemaling kan het veenpakket zo inklinken dat de kans bestaat op zogenaamde veenscheuren. Het waterpeil verhogen is dus goed voor het behouden van het veenpakket. Maar voor de boeren is het waterpeil verhogen absoluut het einde van hun bedrijf. Er is dan alleen met kleinvee wat te boeren. Voor de weidevogels betekent het ook het einde, maar niet voor de rietvogels, zoals de roerdomp, het baardmannetje, de blauwborst, de karekiet en andere rietzangers. Deze zullen van de verandering profiteren, zoals ook de noordse woelmuis die valt onder de Natura 2000 doelstellingen. Ook bepaalde soorten bomen groeien als de beste in het zompige natte veen. Denk dan aan de wilg, de zwarte els en

de berk. Ze maken er binnen een klein aantal jaren een immens bos van. Maar is dat dan wat we hier willen? Zijn het niet de groene veenweidegebieden met de bijbehorende vogels die Zaanstreek/Waterland tot juist tot zo'n uniek landschap maken? Willen we elzenbossen afgewisseld met berkenbossen, een niet meer bevaarbaar en snel verlandend gebied?

De Kalverpolder nabij Zaandam is ook zo'n veenweidegebied geweest waar de weilanden nu voor het grootste deel zijn veranderd in rietland. Daar heeft de stichting Kalverpolder – met behulp van een zeer groot aantal vrijwilligers - in vijf jaar de bebossing weer teruggedrongen om zo het open veengebied weer tevoorschijn te toveren. Heel veel Zaanse kanters hebben hierover hun waardering uitgesproken. Hier was dus ook sprake van de nu door de Provincie voorgestane beheerarme natuur.

Er is dus eigenlijk al een pilot. De stichting Kalverpolder heeft heel veel waardering gekregen, zowel van bijvoorbeeld de gemeente Zaanstad, van Staatsbosbeheer als van de provincie. Maar er is daar wel een heel team van vrijwilligers bezig, zou men in het Oostzanerveld daarop ook blijvend kunnen rekenen? Hoe moet het nu verder met het Oostzanerveld?

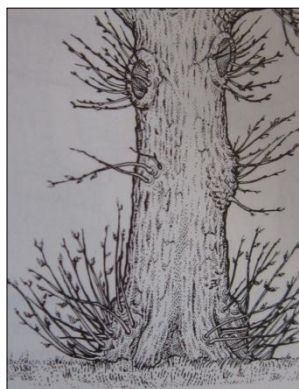
Allereerst moeten er een aantal vragen gesteld worden:

1. Het uitkopen van boeren. Volgens de provincie krijgen ze een marktconforme prijs.
2. Kunnen de boeren die het betreft echt elders overnieuw beginnen? Willen die boeren dat wel? Dat lijkt erg leeftijd-afhankelijk. Zijn er veel jongere boeren bij?
3. In het omliggende gebied moet dus landbouw mogelijk zijn. Zijn deze gebieden wel geschikt en is de peilverlaging die daarvoor misschien noodzakelijk is wel goed doordacht en zijn de gevolgen daarvan meegenomen in het hele plan? Welke gebieden heeft de provincie hierbij op het oog?
4. Hoe lang gaat de pilot duren? Is er nog een weg terug daarna? Wat gebeurt er als de conclusie 'nee' is? Als voorbeeld hierbij kan de Kalverpolder dienen.
5. Wat zijn de gevolgen voor de EHS en Natura 2000?
6. Hoe gaat het met het dorp Oostzaan? Het lijkt voor huizenbezitters en voor bedrijven niet zo prettig om met natte voeten te moeten werken. Je kunt ook niet onbepaald overal maar dammen omheen oprichten. Is er duidelijkheid over de gevolgen van het verhogen van het waterpeil?
7. Is er onderzoek gedaan naar of bekend over de invloed op de lagere waterlagen? Wat is die? Er zijn in het Oostzaanse een aantal bedrijven die draaien op een diepwaterwel met water uit de 1e watervoerende laag. Hoe gaat dat verder?

Snoeiwijzer (deel 3)

Waterlot (of waterloot)

Dit zijn groepen nieuwe scheuten ontstaan uit zogenaamde 'adventief knoppen', slapende knoppen op de stam of op takken

van een boom of op randen van een wond waar een tak is weggesnoeid. Ze moeten elk jaar, liefst in de rustperiode (oktober – februari), worden teruggesnoeid. Dit geldt ook voor wilde scheuten; deze ontstaan op de onderstam van geënte bomen deze moeten zorgvuldig worden weggesneden.

Coniferen

Men moet ze op een natuurlijke manier laten groeien; alleen bij beschadiging van takken is snoeien nodig. Als de top

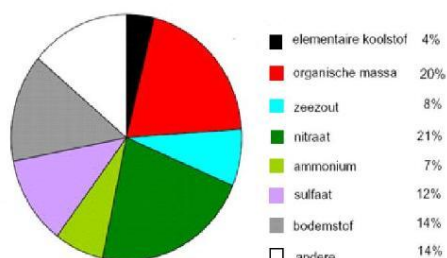
afsterft, bijvoorbeeld bij stormschade, leid dan de beste tak van de bovenste krans verticaal omhoog: deze zal de top als het ware overnemen.

Bepaalde coniferen, zoals de taxus, leylandcypres en thuja zijn uitstekend geschikt voor een heg en verdragen als jonge planten het knippen goed. Pogingen om ze minder hoog te maken slagen meestal niet goed en het resultaat is dan verminkte bomen, die men het beste weg kan halen.

Loek Vlaanderen

Stinkie stankie

Vaak wordt gezegd dat de ergernis die men heeft van luchtvervuiling voor een deel subjectief is. Men ziet de vuile lucht hangen en ruikt hem ook nog en windt zich erover op. Maar onze neus is in veel gevallen een slechte analist. Niet alles wat vies ruikt is ook vies en ongezond en niet alles wat goed ruikt, is gezond. Hieronder staat een taartgrafiek afkomstig van de GGD Amsterdam die laat zien wat er, naast de normale gassen natuurlijk, zoal in een hap lucht zit:

Het is dus goed te relativiseren wat je ruikt, maar je moet ook niet overdrijven. Aan de andere kant moet je je goed realiseren dat het verwijt van overdrijving je ten onrechte gemaakt kan worden. Er zijn twee kanten aan slechte lucht: de gevaarlijke en de irritante kant. Gevaarlijk zijn bijvoorbeeld bepaalde stoffen als benzeen, toluen en xyleen, als die in te grote concentraties in de lucht voorkomen. Gevaarlijk zijn ook te grote concentraties fijnstof, stikstofoxide en

roet. Met name die zes worden gemeten. In het schema horen ze bij 'ammonium', 'organische massa', 'nitraat' en 'elementaire koolstof'. De gemeente Amsterdam heeft verschillende vaste meetpunten, voor Zaanstad is van belang dat er drie op Hoogtij staan. Twee meten BTX (benzeen, toluen en xyleen) en alle drie meten ze fijnstof en NO₂. Overigens kun je ook stikstof en fijnstof meten met verplaatsbare meetapparatuur, en dat kan tegenwoordig zo precies dat je kunt bepalen uit welk voertuig op welk moment te veel uitstoot komt. Zo heeft de GGD Amsterdam met meetapparaten op twee bakfietsen naast de gracht vastgesteld dat op een keerpunt van rondvaartboten in de gracht heel wat vervuilde lucht bleef hangen tussen de hoge huizen, doordat de boten daar extra gas moeten geven. Meten is weten, maar wat doe je met de meetresultaten, behalve ze in je grafieken opnemen? En als uit die grafieken blijkt dat dankzij allerlei maatregelen de concentraties naar beneden gaan, wat doe je dan? Ruim baan aan opslag en overslag, aan het opvoeren van de snelheid van auto's en vrachtauto's op wegen in bewoond gebied? Dat nu ook weer niet. Never change a winning team. Vergeet niet dat elke maatregel een paar levensdagen extra

oplevert, en omgekeerd, het teniet doen van een positief effect een paar levensdagen kost. Wereldwijd kun je vaststellen dat door de vervuilde lucht de levensverwachting in China lager ligt dan in Scandinavië en in Zuid-Nederland wat lager dan in het noorden.

En wat dan te denken van zoiets als geur en stank?

Geur of stank hoeft niet gevaarlijk te zijn. De geur van mest op het boerenland kan geen kwaad, al ruikt hij niet lekker. Als het heeft geregend is hij weer weg. En in principe is de heerlijke dennengeur die je bij de supermarkt kan kopen en die je in je kamer spuit, slechter voor je gezondheid dan de chocolalucht buiten van de Zaanse fabrieken, zolang er maar niets ontploft, ontbrandt of met stof en roet gecombineerd ontlucht wordt en helaas gebeurt dat wel. Maar als je ongevaarlijke vieze geur weet weg te krijgen uit een gebied, maak je het wel aantrekkelijker om er in te wandelen en te wonen. Want wie gaat er voor zijn plezier wonen in de meelstank?

Dus, wie last heeft van geur of stank, heeft in principe gelijk en overdrijft niet, maar hij overdrijft des te minder naarmate hij weet met welke stank hij te maken heeft, welke gevolgen die kan hebben, en wat er aan te doen is.

Bestemming bedrijventerrein Zuid voor zware industrie?

Onlangs kregen we bij KMZ het voorontwerp bestemmingsplan bedrijventerreinen Zuid van de gemeente Zaanstad te zien.

Hier hebben wij nogal wat kanttekeningen bij. Allereerst wat betreft het behoud van de aanwezige natuurwaarden in het gebied. Er blijkt, dit is uitvoerig onderzocht door de

belangengroep Nauerna, onvoldoende onderzoek te zijn verricht naar de aanwezige natuurwaarden, en ook een compensatie daarvoor kan niet worden gevonden. Ook al omdat de groenbuffer

aan de noordkant van het terrein kleiner is gemaakt ten opzichte van het vorige bestemmingsplan van tien jaar geleden. Ook voor eventuele waterberging is er nu te weinig ruimte. Dat men voorstelt om in overleg met het Hoogheemraadschap dit probleem op te lossen, is het nemen van maatregelen achteraf. Het gebrek aan ruimte voor water zal bovendien een acuter probleem kunnen worden als het verharde oppervlak op het terrein ten gevolge van intensieve bebouwing gaat toenemen. Omdat het gaat om een laag gelegen polder ten opzichte van het overige gebied, zullen extra kosten om het overtollig water kwijt te raken niet denkbeeldig zijn. Maatregelen en een betere planning vooraf, is dus ons advies.

Daarbij betreft het een in zekere zin hybridisch plan. Aan de éne kant gaat het om bedrijven en bestemmingen die al bestaan, aan de andere kant om een nieuwe invulling. Natuurlijk wil men het braakliggend terrein graag invullen. Het miljoenenverlies voor de investeerders, en dat is onder andere ook deze gemeente, groeit met de dag. Men moet gewoon wat.

En dat is een groot risico voor de omgeving. Men wil graag flexibel zijn, maar dit is een flexibiliteit die lijkt op een kat in nood en die maakt hele rare sprongen. Men stelt zich namelijk voor om met maatbestemmingen, waarbij één of twee categorieën hoger zouden kunnen vergund dan 5.1 – het gestelde

maximum aan zware industrie - het bedrijventerrein rendabel te maken. In de staat van bedrijfsactiviteiten gaat het dan om bedrijven tot en met categorie 6 (de hoogste categorie) met

een richtafstand van 1500 meter in plaats van 500 meter tot kwetsbare objecten. In de staat van bedrijfsactiviteiten, waarin de toekomstige industriemogelijkheden worden opgesomd, worden bijvoorbeeld niet uitgesloten: kerncentrale met koeltorens, splijt- en kweekstoffenfabrieken, staalfabrieken. Het criterium voor toelating is dat deze bedrijven 'naar aard en invloed op de omgeving' vergelijkbaar zullen moeten zijn met bedrijven uit de categorie 5.1. Dat is een boterzacht criterium.

Nu is er volgens de recente landelijke Structuurvisie Infrastructuur en Ruimte in Zaanstad Zuid geen kerncentrale gepland, maar de notering in de geldende planregels geeft wel aan hoe ver men eventueel gaan wil. Het meest waarschijnlijk lijkt ons dat er afvalverwerking komt, verwerking van schroot bijvoorbeeld, maar het zou

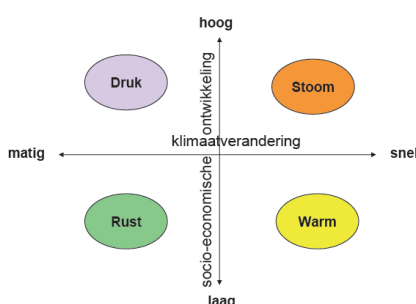
volgens de genoemde staat van bedrijfsactiviteiten ook om kernafval kunnen gaan. Omdat wet – en regelgeving belemmerend zouden kunnen werken, stellen B&W zich voor dat zij via de wijzigings-bevoegdheid die zij in dit plan opnemen, dergelijke bedrijven zouden kunnen vergunnen, waarbij de vergunning wel met een verplicht onafhankelijk onderzoek moet worden ondersteund.

Aangezien ontwikkelaars en vergunningverleners in dit geval voor het merendeel dezelfde personen zijn, lijkt ons echter de onafhankelijkheid van de besluit-vorming onvoldoende gegarandeerd. Wij stellen dan ook dat, zeker als het gaat om de hoge categorieën, met een beroep op de wet R.O. art. 3.10 via een projectbesluit steeds een concrete toekomstige industriële vestiging vergund zou moeten worden.

Een projectbesluit gaat namelijk samen met een inzichtelijke en democratische procedure. Dat houdt in dat de vergunningverlening verantwoord kan gebeuren, en in de praktijk gaat dit betekenen dat men al van heel goeden huize moet komen, wil men de zwaarste industrie toe kunnen laten. Milieuregels zijn er niet voor niets. Dat bij een dergelijke planvorming trouwens nu geen milieueffect-rapportage wordt gemaakt, lijkt ons dan ook een juridisch onjuiste maar ook een niet verantwoorde beslissing. Laat de deur van de gifkast voor de bevolking dicht!

Noord-Hollands Noorderkwartier stelt eigen deltaprogramma op!

Bij het doorrekenen van de partijprogramma's erkende het CPB dat het niet in de toekomst kijken kan. Er zijn altijd onvoorziene omstandigheden in de sociale en economische ontwikkeling. Wel, dat is nog veel moeilijker als daar ook nog eens de klimaatverandering bijkomt. Globaal genomen zijn er vier uitersten, tussen 'stoom' en 'rust', heeft Deltares

berekend: 'Stoom': snelle klimaatverandering gecombineerd met snelle sociale en economische ontwikkeling en bevolkingsgroei, en 'rust' is minder snelle ontwikkeling en stabilisering van de bevolking. Zie het schema hiernaast. Al die vier mogelijkheden moeten bij de planning in de gaten gehouden worden. En dan hebben we dus een probleem als het de toekomstige waterveiligheid en waterbeschikbaarheid betreft. Eigenlijk zou je vooral moeten letten op het veilig stellen van de waterhoeveelheid en waterkwaliteit bij snelle economische ontwikkeling.

In verschillende bijeenkomsten in het waterschapskantoor in Heerhugowaard bespraken verschillende groeperingen uit de maatschappij over hun visies. Al

deze visies worden meegenomen in de eigen deltavisie van Noord-Holland. Een goed democratisch initiatief. Wij zitten uiteraard aan tafel met de natuur- en milieugroepen. Belangrijk beginpunt is het 'vasthouden, bergen en (al of niet) afvoeren' van water. Belangrijk zal in de toekomst vooral zijn om zuinig met water om te gaan en de waterbron zoveel mogelijk te benutten door hergebruik. Er moet voldoende schoon water zijn. Waterbeheer kan in een vroeg stadium worden vastgelegd in de planning van de ruimtelijke ordening. Het waterschap kan aan tafel gaan zitten met provincie en gemeenten, niet achteraf, in verband met de watertoets, maar vooraf. Als het gaat om veiligheid, moet een basisveiligheid natuurlijk gegarandeerd zijn; de veiligheid van de kust en de

steden moet primair zijn, maar men kan daarbij vooral bij de veiligheid naar 'buiten toe' van natuurlijke buffers gebruik maken. Binnen stedelijk gebied kan trouwens waterberging ook plaats vinden: geen pleinen maar vijvers.

De waterkwaliteit moet vooral ecologisch gezond blijven. Overbemesting moet worden teruggedrongen. Ook moet de beschikbaarheid van water bekeken worden. Er moet worden vastgelegd waar zoet water moet zijn en hoeveel. Voor de teelt van veel gewassen is veel zoet water nodig, maar men kan ook kijken wat men met licht brak water telen kan. In de Noord-Hollandse Natura

2000-gebieden is een licht brak systeem zelfs wenselijk. Hier verdient het uitbalanceren in een evenwichtige planning de voorkeur. Peilbeheersing speelt een belangrijke rol.

Een meer gedetailleerde economische prognose is ook van belang. Een gebied met een hoge economische waarde zal in de toekomst eerder kunnen rekenen op maximale zorg dan een natuurgebied. Dat is iets om alert op te zijn. Er bestaat een intrinsieke waarde van natuur die naast de toeristische waarde nog te weinig gezien wordt en dat betekent dat vooral in tijden van economische voorspoed, tijden van

'stoom' en 'warm' de aandacht niet verslappen mag.

Een ander belangrijk punt zijn de waterschappen zelf. In de partijprogramma's van alle partijen wordt het opheffen ervan (en onderbrengen bij de provincies) bepleit. Daarmee zou een enorme bron van know how ondergeschikt gemaakt worden aan andere zaken die de waan van de dag beheersen. En dat zou ons een eind achterop zetten. Maar al te vaak wordt erop gewezen dat de wereld na de economische crisis een watercrisis te verwachten heeft. Laten we die in ieder geval voor zijn.

Thijssestraat 1
telefoon 075-6312020
email: info@znmcc.nl
web: www.nme-zaanstreek.nl

Overhandiging watertappunt

Op zaterdag 29 september was het eindelijk zover, tijdens de opening van het ANWB-groenplein werd het veel besproken watertappunt overhandigd aan de gemeente Zaanstad en haar inwoners. Aan deze gebeurtenis ging uiteraard een verhaal vooraf. Een verhaal van de Zaanse Natuur en Milieu Organisaties die proberen een steentje bij te dragen aan een duurzamere en milieuvriendelijkere omgeving.

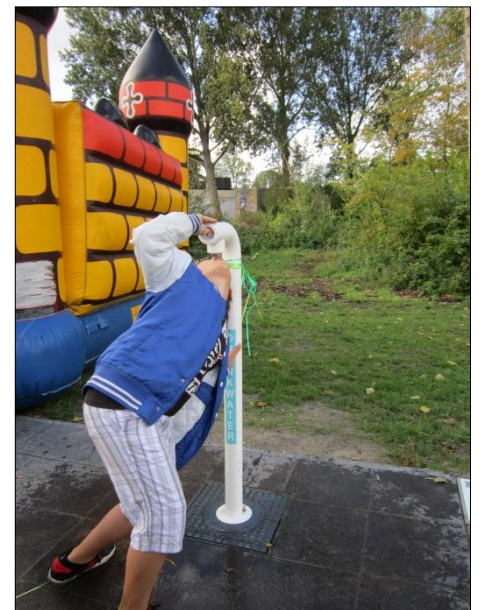

In Nederland is kraanwater van ontzettend goede kwaliteit, vers, gezond en verfrissend. Toch wordt er veel gebotteld mineraalwater gedronken. Dit, terwijl de milieubelasting van gebotteld water vele malen hoger is dan van kraanwater. Denk alleen al aan de verpakking, het vervoer en de koeling ervan. De Zaanse Natuur en Milieu Organisaties vonden het hun taak mensen hiervan bewust te maken en het drinken van kraanwater te stimuleren. Met dit initiatief wonnen zij op 'Duurzame Dinsdag' in 2009, een landelijke duurzaamheidsprijs die de

aanschaf van een openbaar watertappunt mogelijk maakte. Met behulp van de gemeente Zaanstad is dit watertappunt nu gerealiseerd op het ANWB-Groenplein in Krommenie. Er is gekozen voor een watertappunt van Join the Pipe. Vooral vanwege de ideële achtergrond van de stichting. Die zet zich er namelijk voor in dat alle mensen op de wereld beschikking hebben over schoon drinkwater. Een deel van de opbrengst van de watertappunten, flesjes en karaffen die worden verkocht wordt dan ook besteed aan de aanleg van waterpompen en sanitaire voorzieningen in ontwikkelingslanden. Met dit watertappunt in Krommenie en de waterflesjes wordt dus ook meegefinancierd aan voorzieningen voor mensen die deze hard nodig hebben, in dit geval in een dorp in Bangladesh. Een WIN-WIN situatie dus! Bij het tappunt ligt een bedrukte tegel waar op te lezen is dat het tappunt namens de Zaanse Natuur en Milieu Organisaties via de gemeente wordt

aangeboden aan de inwoners van Zaanstad. Via de QR-code is er nog allerlei extra informatie over het watertappunt en Join the Pipe vinden, waaronder verschillende websites en, zelfs de coördinaten van de aangelegde voorzieningen inclusief foto's van blije dorpelingen.

In Nederland is inmiddels de ontwikkeling op gang gekomen dat er steeds vaker kraanwater wordt gedronken in plaats van gebotteld water, onder andere in restaurants. Ook zien we steeds meer openbare watertappunten in het straatbeeld verschijnen. Hier zijn wij, als Natuur en

Milieu Organisaties natuurlijk heel content mee! En, nu dus ook een watertappunt in het Rosariumpark. Hopelijk blijft het hier niet bij maar volgen er spoedig meer in Zaanstad. Voor de officiële overhandiging van het tappunt vertelde Nynke Sminia van het ZNMC de achtergrond van het project

terwijl Loek Vlaanderen van KMZ een Join the Pipe flesje vulde bij het watertappunt. Als een ware olympisch vlamdrager bracht hij het gevulde flesje naar het podium alwaar het met de woorden 'kraanwater is voor iedereen' werd overhandigd aan het drietal gemeentelijke vertegenwoordigers:

burgemeester Faber, wethouder Linnekamp en wethouder Leny Vissers-Koopman. Het langdurige project is hiermee succesvol afgerond en tot vreugde van alle betrokkenen werd daar op een leuke manier ook veel aandacht aan besteed.

Grasmaaiende schaapskudde langs het Westerwindpad

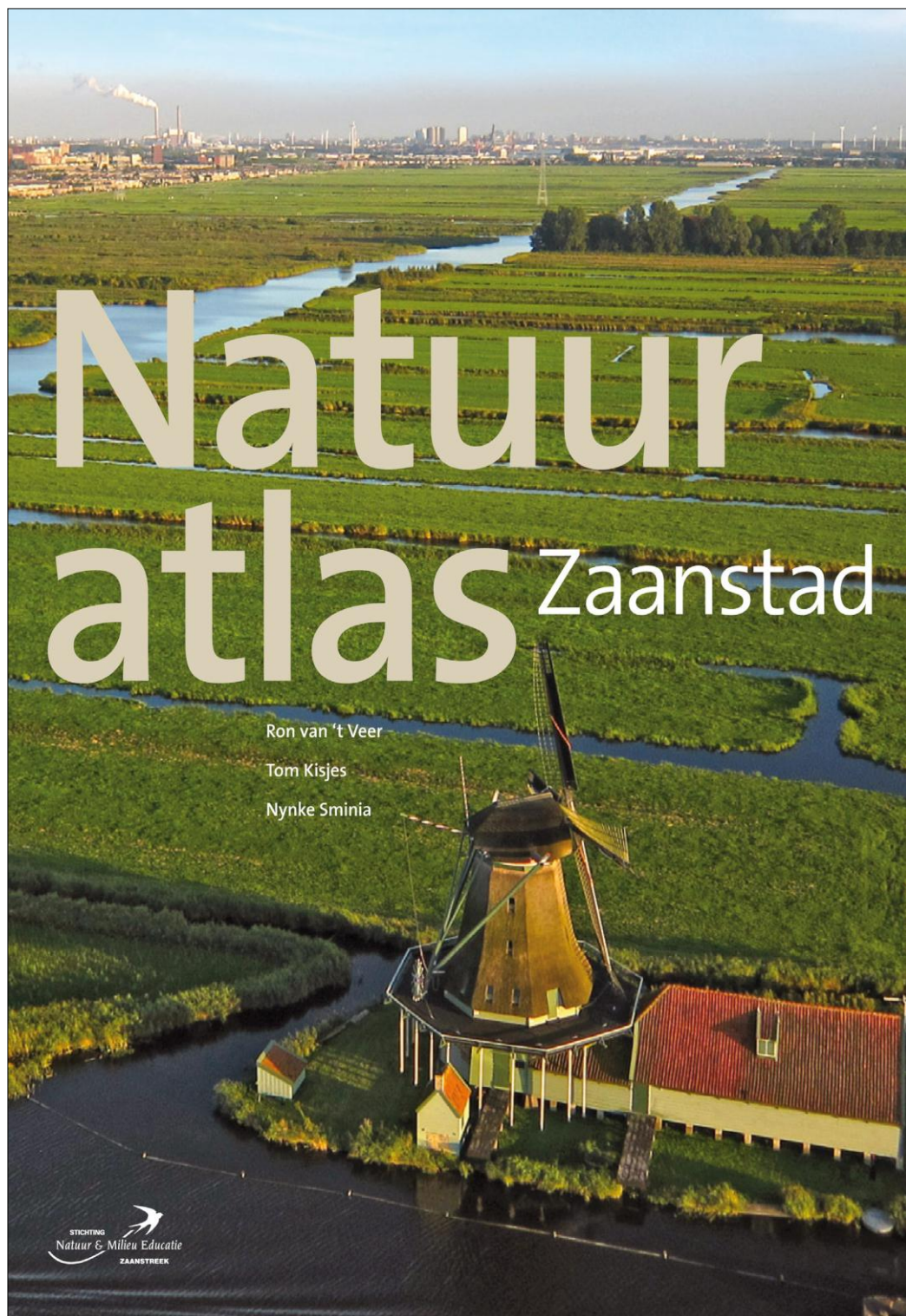
In een aantal grote steden, waaronder de stad Groningen, lopen al een aantal jaren schaapskuddes rond. Deze schaapskuddes worden ingezet voor het maaien van het gras. Een van de grote voordelen is dat schapen geen dure brandstof slurpen en daardoor geen vervuilende uitstoot hebben, een zeer positieve ontwikkeling voor de luchtkwaliteit dus. Daarnaast neemt door begrazing de soortenrijkdom toe. Planten, maar ook allerlei dieren krijgen hierdoor meer mogelijkheden om te overleven. Uiteindelijk heeft dit een grotere biodiversiteit tot gevolg. En, last but not least, is gebleken dat het op deze manier maaien van het plantsoen zelfs een besparing kan opleveren. Het Zaans Natuur en Milieu Centrum heeft enige tijd terug het initiatief genomen

om een dergelijk begrazingsproject ook in de gemeente Zaanstad van de grond te krijgen. Omdat de gemeente duurzaamheid hoog in het vaandel heeft staan maar ook kostenbesparingen natuurlijk interessant vindt, is er besloten bij wijze van proef een schaapskudde ergens in de gemeente een week lang het werk van de grasmaaiers over te laten nemen. Als locatie werd gekozen voor het Westerwindpad langs de wijk Westerwatering in Zaandam.

Er werd gekeken of de verschillende gebruikers (fietsers en wandelaars) geen overlast zouden ondervinden en of de omwonenden de schaapskudde zouden waarderen. De reacties waren lovend!

De meeste omwonenden waren zeer enthousiast, ze vonden het 'zo gezellig' met al die schapen en herderin Marijke. En hoewel sommigen vooraf er nog huiverig voor waren, de schapen lieten ook bijna geen viezigheid (mest) achter op het pad. De proef lijkt dus te zijn geslaagd. Nu wordt er nog gekeken naar de kwaliteit van begrazing. Hebben de schapen veel planten laten staan die misschien alsnog door een maaier verwijderd moeten worden of valt dit mee en is het ontstane beeld na de begrazing naar wens. Als dit allemaal positief uitpakt beslist de gemeente hopelijk dat er vanaf volgend jaar ook op andere plaatsen in Zaanstad door de schaapskudde gegraasd zal gaan worden. Tot die tijd zullen we het met de foto's moeten doen.

Het is zover!

*De **Natuuratlas Zaanstad** is gereed.*

*Op **zondag 21 oktober** wordt het eerste exemplaar overhandigd aan wethouder Leny Vissers-Koopman.*

Uw aanwezigheid wordt zeer op prijs gesteld.

12.00 uur Ontvangst in het theatercafé Muze (naast het Zaantheater).

12.30 uur Presentatie van de Natuuratlas door de auteurs, gevolgd door de overhandiging van het eerste exemplaar.

13.30 uur (tot ongeveer 16.00 uur) Publieksactiviteiten op de kade naast het theatercafé m.m.v. duikteam Murene.

P.S. De natuuratlas Zaanstad is voor € 19,95 te koop.

De Verneemspaak

De Fietsersbond komt op voor de belangen van fietsers en zet zich in voor meer en betere fietsvoorzieningen.
Secretariaat: Sonja Puhl, tel. 06-29 10 88 92

Fietsparkeren in het centrum

In de vorige verneemspaak schreven wij dat wij voor het fietsparkeren twee voorstellen bij de gemeenteraad hebben ingediend. Het eerste voorstel, om onder de Buiging naast de roltrap naar het stadhuisplein een nieuwe fietsenstalling te plaatsen, is niet overgenomen. Het tweede voorstel om het fietsen langs de AH Hermitage te gedogen tot 9.00 uur heeft een goede kans van slagen. Wij wachten het intern overleg binnen de gemeente af.

Fietsverwijderingen centrum- en stationsgebied

Het fietsparkeerbeleid van Zaanstad zorgde voor nogal wat commotie afgelopen zomer en wij kregen er dan ook vragen over. Vandaar dat wij ons standpunt toelichten.

Voor alle duidelijkheid: hinderlijk of gevaarlijk geparkeerde fietsen mogen direct worden verwijderd. Dat is ook onze mening en uitgangspunt van beleid van de Fietsersbond.

De vraag is wel wat daarbij als hinderlijk wordt aangemerkt. Daar is jurisprudentie over (twee keer een uitspraak Raad van State, één keer van de rechtbank)

Wanneer een fiets fout (maar niet hinderlijk) is geparkeerd mag, wettelijk, de fiets niet direct worden verwijderd. Dan geldt een zogenaamde begunstigings-termijn van minimaal 1 uur (winkelgebied) tot minimaal 8 uur (stationsgebied /NS-forenzen).

De gemeente heeft in haar berichtgeving (al of niet bewust) de wettelijke bepalingen en de bestaande jurisprudentie genegeerd. Na onze stellingname heeft de gemeente haar berichtgeving in de krant en op haar website aangepast. Bovendien labelt ze nu de fietsen met een begunstigingstermijn van één uur. Dat is dus conform de wet. Dat is een succes voor ons en volgens ons voor iedereen die vindt dat ook de gemeente zich aan de wet moet houden.

We stellen dus vast dat de gemeente haar actie slecht gecommuniceerd heeft. Onduidelijk is nog waar de grens

ligt tussen stations- en centrumgebied. Handhavers wisten dat niet.

Dan het parkeerprobleem zelf. Er is inderdaad genoeg stalling voor langparkeerders in het winkelgebied in het fietsenpakhuis en er is inderdaad genoeg stalling voor langparkeerders zoals de NS-forenzen op het Noordschebos.

De gemeente heeft ook voorzieningen voor de fietsende kortparkeerders gepland namelijk in de kleine dwarsstraatjes. Probleem is dat die straatjes nog heringericht moeten worden. Er is nu vrijwel niets voor kortparkeerders. Die moeten het dus maar uitzoeken en dat doen ze dan ook.

Het grootste probleem is echter de aanwezigheid van AH op het grensgebied. De gemeente is bij de inrichting van het Hermitagegebied de fietsende AH-klienten vergeten. Er is nu een noodoplossing, namelijk de beruchte blauwe vakken, maar dat werkt niet. Die vakken zijn namelijk bedoeld voor de AH-klienten maar worden 's ochtend ingepikt door de NS-forenzen. Vervolgens wordt het dus bij de Hermitage een puinhoop van omgevallen en losgeplaatste fietsen. Dat is geen gezicht, maar je kunt van mensen niet verlangen dat ze 250 meter naar het fietsenpakhuis gaan lopen met zware tassen met wekelijkse boodschappen.

Conclusie:

De gemeente is onzorgvuldig geweest in de communicatie m.b.t de mogelijke sancties bij handhaving. De vraag is of en hoeveel burgers inmiddels ten onrechte een boete hebben moeten betalen.

- De gemeente is onzorgvuldig in de uitvoering. Handhavers weten niet waar ze aan toe zijn.
- De gemeente lost het probleem van de kortparkeerders niet op maar legt de in de beeldvorming de oorzaak van de chaos bij de fietsers in plaats van bij eigen falende planning.

Advies van de fietsersbond t.a.v. de blauwe vakken Rustenburg en Hermitage

De Fietsersbond is door de gemeente gevraagd advies te geven over de blauwe vakken op het Rustenbrug. De Fietsersbond was van het begin af aan al geen voorstander van de blauwe vakken. De gemeente én de Fietsersbond hebben jarenlang fietsers geadviseerd de fiets 'aan de wereld' vast te zetten om diefstal te voorkomen. Daarvoor zijn in samenwerking met de politie tot een jaar geleden nog acties gevoerd.

Een parkeervoorziening als een blauw vak biedt geen mogelijkheid om de fiets vast te zetten. Deze kan dan gemakkelijk verwijderd worden. De proef met de blauwe vakken, om het plaatsen van fietsen door treinforenzen in het winkelgebied tegen te gaan, is o.i. niet geslaagd te noemen. Om 9.00 uur staan de blauwe vakken al vol met fietsen van treinforenzen.

Een bijkomend probleem van de blauwe vakken is dat de fiets instabiel staat op de standaard. Op deze manier is het behoorlijk lastig om boodschappen in te laden. De instabiliteit zorgt ook voor een domino-effect, bijvoorbeeld als gevolg van een flinke wind. Fietsen beschadigen door het schuiven en omvallen ook en ook dit is net als het voorgaande in tegenspraak met een fietsvriendelijk beleid, dat de gemeente tot nu toe zegt graag te willen voeren. De fietsersbond adviseert daarom naast een gemakkelijker toegang van de langparkeerplaats op het Noordschebos het terugplaatsen van rekken met aanbindmogelijkheden.

Veranderingen Hempont

Fietsersbond Zaanstreek en Fietsersbond Amsterdam komen gezamenlijk met een voorstel om de situatie voor de fietsers op de Hempont te verbeteren.

Steeds meer reizigers gebruiken de fiets als vervoermiddel tussen Zaanstad en Amsterdam-Westpoort. Daardoor komt het vooral in de spits vaak voor dat niet alle fietsers in het voor hen bestemde deel van de Hempont passen. Fietsers stellen zich dan op tussen de auto's en het vrachtverkeer, wat bij het op- en afrijden gevaarlijk kan zijn.

Niet alleen fietsers nemen de pont. In de afgelopen jaren is het aantal brom- en snorfietsen in Nederland fors toegenomen (Cijfers CBS: totaal 690.000 in 2007 tot 1.000.000 in 2011.) Brom- en snorfietsers zijn op de pont aangewezen op hetzelfde vak als de fietsers. De brom- en snorfietsers rijden veelal met de motor aan de pont op en starten het apparaat op de pont voordat ze kunnen afrijden. De uitlaatgassen, die veel ongezond ultrafijnstof bevatten, hinderen de fietsers en schaden hun gezondheid.

Het aantal auto's en vrachtauto's op de pont is in de loop van de jaren niet toegenomen, maar juist afgenomen namelijk van 170.421 voertuigen in 2007 naar 114.321 in 2010 (gem Zaanstad, afd. S&O). Door de aanleg van de tweede Coentunnel, het stimuleren van fietsgebruik en de toename van het aantal brom- en

snorfietsen zal deze trend nog sterker worden.

voorstel

We hebben begrepen dat een extra pont of extra afvaarten in de spits geen haalbare opties zijn. Daarom stelt de Fietsersbond voor om één van de huidige drie rijstroken voor auto's te bestemmen voor brom- en snorfietsen. Het is eenvoudig om middels het aanbrengen van een aantal barrières tussen de rijstroken hiermee een proef te doen.

Dat geeft meteen de mogelijkheid om in de vakken die nu voor fietsers bestemd zijn, brom- en snorfietsen niet meer toe te staan. Fietsers hebben dan de mogelijkheid een plaats te kiezen niet pal achter de uitlaat van brom- en snorfiets.

We verwachten dat deze oplossing geen of nauwelijks negatief effect heeft op de doorstroming van het autoverkeer, geen nadelen heeft voor brom- en snorfietsers, en met geringe kosten zowel de hinder van uitlaatgassen als het plaatsgebrek voor fietsers oplost.

En dat die op termijn meer forenzen en bezoekers zal verleiden om per fiets tussen Amsterdam en Zaanstad te reizen.

Nauernase Vaartbrug

Het Wijkbeheer Krommenie en de Fietsersbond afdeling Zaanstreek hebben aan B&W Zaanstad aandacht gevraagd voor de problematische verkeerssituatie op en om de Vaartbrug over de Nauernase Vaart in Krommenie. Met name voor (brom)fietsers is deze situatie zeer gevaarlijk.

Het college van B&W heeft in eerste instantie geen geld beschikbaar gesteld voor onderzoek naar de mogelijkheden van verbetering van de situatie.

De fietsersbond heeft 'Blik op de Weg' ingeschakeld om een uitzending aan de brug te besteden. Deze uitzending zal in oktober plaatsvinden.

Door een aangenomen raadsmotie van D'66 en PVDA wordt er nu toch een onderzoek gedaan naar de mogelijkheden ter verbetering van de slechte situatie bij de brug. Het onderzoek wordt betaald door Wijkbeheer Krommenie.

Kronkel in het fietspad langs de Provinciale Weg

De Fietsersbond, het Wijkbeheer Krommenie en een vertegenwoordiger van de gemeente zijn bij de Provincie geweest om de voorrangsituatie voor station Krommenie te bespreken. Fietsers hadden namelijk na de nieuwe inrit naar het parkeerterrein van het station Krommenie geen voorrang meer op het snelwegfietspad, wat wel de algemene regel is. Inmiddels is de situatie opgelost en krijgen de fietsers hier alsnog voorrang op afslaand autoverkeer naar de parkeerplaats.

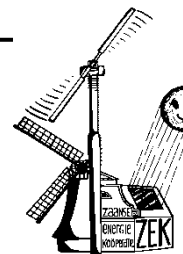
Wist u dat

- de gemeente de Zwanebloemkade in Kogerveld heel mooi heeft ingericht als Fietsstraat?
- de Fietsersbond begin november de fietsverlichtingsactie (en de reparatieactie!) organiseert? (De actie richt zich dit jaar weer op de scholen in het voortgezet onderwijs).
- de gemeente Zaanstad en de Fietsersbond samen de onnodige en gevaarlijke paaltjes op fietspaden aan gaan pakken?
- de Fietsersbond actief is in het geven van fietslessen?
- de fietsersbond contact heeft gezocht met de gemeentes Oostzaan en Wormer om betrokken te worden bij hun verkeersbeleid?

ZAAANSE ENERGIE KOÖPERATIE

De coöperatieve vereniging Zaanse Energie Koöperatie u.a. heeft tot doel het bevorderen van het gebruik van windenergie en andere vormen van duurzame energie en het op milieuvriendelijke wijze produceren van energie.

De Koöperatie heeft als eerste project het beheren van een windturbine, waardoor de leden bijdragen aan de productie van schone duurzame stroom door gebruik van windenergie.

Zaanse Energie te koop

Een lang gekoesterde wens is vervuld: de Zaanse Energie Koöperatie kan nu ook duurzame energie gaan leveren en wel onder de naam: Zaanse Energie, ook omdat behalve groene elektriciteit ook bosgecompenseerd gas geleverd kan worden. Na een gedegen vooronderzoek van een viertal partners

heeft de ZEK voor Greenchoice gekozen om Zaanse Energie te faciliteren. Dat wil zeggen leveringsgarantie en administratie. Zaanse Energie geeft een gegarandeerde korting van 0,25 €cent per kwh ten opzichte van de prijs van de

grijze energie van de regioleverancier (Nuon).

Om te bewijzen dat duurzame energie haalbaar is werd in 1994 door onze ruim 100 leden molen Het Windpaard geplaatst in Assendelft; die heeft inmiddels zo'n 2,8 miljoen kilowattuur aan elektriciteit geleverd. Nu is het bijna

zover dat we aan eigen leden kunnen leveren. In 2014 loopt ons contract met

Vattenfall af en we zijn al vanaf 2008 bezig om onze molen te vervangen door een modern 'Windveulen'.

Deze opvolger kan 10 maal zoveel stroom leveren, draait veel rustiger (3 weken) en voldoet aan de huidige (Lden) geluidsnormen. Eindelijk zijn we nagenoeg in overeenstemming met

Zaanstad gekomen of onze gedeputeerde Mr. J. Bond verbiedt namens het hele college om ook maar één spade in de grond te steken om een nieuwe of vervangende windmolen te plaatsen. Ook voor de kleine molen van Enge-stroom en zelfs eentje van een basisschool gemaakt van een paar plankjes en een fietsdynamo. Uw ZEK-bestuur is niet echt onder de indruk en heeft D'66ers, PvdAers en oppositievoerende Groenlinksers gesproken. Ook de Milieufederatie NH heeft duidelijk laten weten het een onzinnig en onduurzaam verbod te vinden. Het resultaat stond op de voorpagina van het NHD. Het is toch absurd dat één gedeputeerde alle gemeentes dupeert, die duurzame en

klimaatdoelstellingen nastreven? Zaanstad wil in 2020 klimaatneutraal zijn. Op 14 september reden er 250 elektrische auto's over de Zaanse Schans en Uw bestuur maar roepen: Zaanse Energie te koop! Echte Zaanse Energie van eigen bodem! Geen kern-of kolenstroom in uw accúúú! Of is het aKKu? Nou, in uw batterij dan, Mr. Bond!

Voor Zaanse Energie kunt u zich aanmelden bij www.zaanse-energie.nl of bel: 06 33800429, overstappen is geen enkel probleem en je kan ook de gelegenheid gebruiken om meteen lid te worden van de ZEK.

KONINKLIJKE NEDERLANDSE NATUURHISTORISCHE VERENIGING

De KNNV is een vereniging voor veldbiologie die natuurstudie, natuurbeleving en natuurbescherming wil bevorderen. Kernwoorden als duurzaamheid en biologische diversiteit staan hoog in het KNNV-vaandel. De KNNV biedt natuur- en milieueducatie d.m.v. lezingen, excursies, cursussen, kampen en reizen. De KNNV heeft veel actieve werkgroepen en een eigen uitgeverij.

Van Haaldersbroek naar Elsenerbroek

Wat een armoe. Dertig jaar geleden maaide ik riet in het Guisveld en de Kalverpolder. In overleg met de Twent Jan Heijink ging daar vervolgens gewoon de fik in. Nu moet ik in Twente mijn huis laten dekken met Kalenberger riet uit de kop van Overijssel. "Veel beter" zeggen ze daar. Zaananters hebben daar zo hun gedachten bij. In het Twentse Elsenerbroek – waar ik nu woon – groeit bijna geen riet meer sinds de ruilverkaveling. En hier gaat alleen nog de fik in enkele paasvuren. In de winter kon je vroeger - net als in de Zaanstreek - vrijwel overal schaatsen. De Bovenregge liep langs het buurtschap en verbreedde zich aanzienlijk na de vele regenval in de herfst. Riet groeide zodoende in een flink gebied. De mollen vluchtten dan vanuit de natte weilanden de kampen op, waarbij hun graafwerk het ploegen van de schrale zandgrond een stuk lichter maakte. Overigens wordt hier gesproken van "de buurtschap", wat eigenlijk afkomstig is van "de boerschap" uit de tijd dat hier hoofdzakelijk boerenfamilies woonden.

In mijn werkkamer hangt een ets van Gerrit Woudt met daarop een vervallen schuur in Haaldersbroek. Die herinnert mij aan de vele jaren dat ik op de Kievitweg woonde. In de achterkamer hangt een ets met de molen de Oude Zwan. Dat zijn niet de enige herinneringen aan de Zaanstreek.

Gisteren heb ik een eiken plank voor de nieuwe uilenborden gehaald bij de houtzagerij van het landgoed Twickel. Deze houtzagerij is ooit gestart met een houtzaagmolen overgeplaatst uit de Zaanstreek. In die tijd was het landschap hier "kaal en ledig". De graaf liet het hout over de Zuiderzee, de Vecht, de Regge en vervolgens over de door hem laten graven Twickelervaart aanvoeren. Hij plantte vele bomen aan, tot vlakbij de Zaanse houtzaagmolen. Toen ook nog een stoommachine geïnstalleerd werd, had dat als gevolg had dat de molenbiotoop snel verslechterde. De wieken van de Zaanse molen konden al snel niet meer voldoende wind vangen om het zaagmaan aan te drijven. Met als resultaat dat nu alleen nog het lagere gedeelte met het oude zaagwerk over is. Zelfs de stoommachine is vervangen door een elektrische aandrijving.

Ook dit jaar hoorden we in het voorjaar nog grutto's roepen. Verbazend, want vergeleken met de Zaanstreek kan je dit hier geen weidevogelgebied noemen. De kraaien hebben hier vrij spel met een onbepaalde hoeveelheid uitkijkposten in de kilometers rijen eiken, relictten van de oude houtwallen die de weilanden en akkers omzoomden. Elk jaar neem ik mij weer voor om in april mijn hart op te halen met een vaartocht door het Wormer- en Jisperveld. Druk, druk, druk; dus het komt er steeds weer

niet van. Zolang moet ik het dan maar doen met de wulpen die zo hier en daar opduiken en de laatste patrijzen. Onder druk van stroperij door de jachtaktehouders nemen die verder in aantal af. Anderzijds gaat het hier goed met de haviken, buizerds en sperwers. En als de kat 's nachts buiten is dan alarmeren de steenuiltjes voortdurend. Eerst broedden de uiltjes nog in de nok van de oude boerderij. Vanwege de opknappwerkzaamheden moesten ze verhuizen naar een nestkast in de oude peer. Dat biedt dan weer de mogelijkheid om in het nieuwe uilenbord aan de oostkant van de oude boerderij een gat te maken voor kerkuilen.

De komende dagen bindt de rietdekker het Overijssels riet aan beide zijden van het uilenbord vast. Ook hij vindt het wat raar om met Kalenberger riet te werken, hoewel collega's vaker werken met riet uit Oost-Europa of Turkije. We spreken af om te kijken of bij de herinrichting van de Bovenregge weer wat nieuw ontstane rietlanden gemaaid kunnen worden. Dan vervangen we over ca. tien jaar de versleten rollen riet in de nok met zelfgemaaid riet. Toch zal dat riet waarschijnlijk nooit de kwaliteit van het riet uit het Guisveld of de Kalverpolder kunnen evenaren.

Ed Romeijn

Werkgroep Kooiakkers

De Kooiakkers is een stukje polder in de Kalverpolder. De werkgroep Kooiakkers stelt zich ten doel de natuurwaarden van het terrein te behouden en ze te inventariseren. Wat leeft er allemaal op deze twee hectare poldergrond? Er wordt dus zowel gewerkt als geïnventariseerd, ook vaak met hulp van buiten de werkgroep want de natuur heeft velen aspecten - en veel soorten die je blijven boeien: er is altijd wat te beleven en te genieten, want elk jaargetij heeft zijn boeiende planten, vogels, insecten. En bij elk bezoek is het werkterrein weer anders.

Op de natuurwerkdag is er werk aan de winkel. We zijn dus nog lang niet uitgekeken op de Kooiakkers, maar ook nog lang niet uitgewerkt. Voorlopig gaan we er vanuit dat we de huidige natuurwaarden moeten behouden. Aan de ene kant het elzenbroekbos met zijn verscheidenheid aan bomen en struiken. Aan de anderenkant het riet en het veenmosrietland, met zijn moerasviooltjes en ronde zonnedaauw. Het vereist echter nogal wat inspanning en de Werkgroep Kooiakkers nodigt dan ook iedereen uit op de natuurwerkdag en op andere werkdagen. Kortom: werken op de Kooiakkers is vermoeiend maar ook schitterend.

Wrede natuur

Op de natuurwerkdag is het altijd een gezellige boel op de Kooiakkers. De laatste keer waren er dertien mensen actief. Het is riet opruimen en afvoeren geblazen op zo'n dag, maar we vertellen de belangstellenden ook bij wat het belang van het terrein is en waarom wij ons er zo voor inspannen. De Kooiakkers is geen weidevogelland, daarvoor blijft er te veel riet staan. Ook is de nabijheid van geboomte niet aantrekkelijk voor weidevogels. Het vogelleven op en rond de Kooiakkers is, tussen twee haakjes, keihard. Er

Met de bomen kleurt de straat groen. In het stukje grond rondom de stam, ook wel de boomspiegel genoemd, zie je vaak alleen maar zand. We missen het groen op de grond. Waarom zouden we dat niet veranderen?

In de gemeente Zaanstad krijgen de nieuw geplante bomen een goede vierkante meter boomgrond om een goed wortelgestel te ontwikkelen en een pvc-buis om de wortels van zuurstof te voorzien. De bovenlaag wordt met schaal zand af gedekt. Dit wordt gedaan om onkruiden tegen te houden,

zwerfen nogal wat predatoren rond.

Regelmatig zien we een sperwer overvliegen op een ochtend in het voorjaar was een buizerdpaartje zeer nadrukkelijk aanwezig. Een havik wordt af en toe gesignaleerd en een kiekendief zeilt regelmatig over de rietkragen van de Kalverpolder; die zal ook de Kooiakkers wel eens aandoen. We zien dan ook ook regelmatig dode vogels en uitgeplukte verenhoppen. We vonden laatst een fazantenhen die was geslagen door een havik. Ook hebben we afgelopen winter twee paar dode reigers gevonden. En onder de bomen liggen wel eens braakballen van de buizerd.

Inventarisatie

In het verslag van de fauna-inventarisatie van de Kalverpolder van Staatsbosbeheer staat het volgende over de Kooiakkers: Dit eiland van 2 ha. kent een versnipperde eigendomssituatie; de voormalige sloten zijn nog steeds eigendom van het waterschap, het 'oude' grasland is van Staatsbosbeheer. De vrijwilligers van de KNNV afd. Zaanstreek beheren dit terrein al tientallen jaren. Op gebied van avifauna zijn de Kooiakkers goed ontwikkeld - compleet met rode lijstsoorten, dit ondanks het feit dat er in het broedseizoen tientallen klassen kinderen komen kijken. Op botanisch gebied zijn de Kooiakkers pas echt een

Boomspiegels

zodat er minder onkruidbestrijdingsmiddelen hoeven te worden gespoten. In overleg met wijkbeheer of gemeente is het mogelijk om beplanting aan te brengen, zodat het straatbeeld een betere kwaliteit krijgt. De boomspiegel leent zich vaak prima om te beplanten, zie hiervoor. Een zo groot mogelijke boomspiegel is goed voor de boom, de boom heeft voeding nodig. Er zijn mooie boomspiegels aangelegd in de Zaanstreek, maar vergeet niet, het blijft openbare ruimte! Zo ligt er weereen blikje in - dus neem planten die tegen een stootje kunnen.

Agenda KNNV

- Vrijdag 19 oktober: dagexcursie paddenstoelen 10:30 ingang Vijfhoekpark.
- Vrijdag 2 november: dagexcursie paddenstoelen Twiske, we lopen de blauwe route.
- Vrijdag 16 november: blad- en levermossen om 19:30 in Heimans museum.
- Vrijdag 7 december - Dagexcursie Von Gimborn Arboretum in Doorn voor het Pinetum. Carpolen om 10:00 parkeerterrein Koog Zandijk.
- Vrijdag 21 december: blad- en levermossen om 19:30 in Heimans museum.

pareltje. De vrijwilligers hebben hier al zo'n 150 soorten planten gevonden, waaronder diverse rode lijst-soorten. Het gevarieerde beheer dat de vrijwilligers hier uitvoeren heeft gezorgd voor een natuurparadijsje. Hier wordt getoond wat de Zaanse natuur met goed beheer op kan leveren. De vrijwilligers inventariseren de Kooiakkers zelf. Een ongelooflijk aantal soorten is er inmiddels aangetroffen, alleen op paddenstoelengebied al: 121 soorten, verder: amfibieën: 4, insecten: 16, libellen: 9, mossen: 25, slakken: 7, spinnen: 2, dagvlinders: 12, nachtvlinders: 66, broedvogels: 18, zoogdieren: 8. Niet alleen voeren de vrijwilligers hier zelfstandig het beheer uit, samen met Natuur en Milieu Educatie en het Michael College krijgen leerlingen praktijkles in de natuur. De Kooiakkers tonen dat (moeras)natuur tegen een stootje kan en dat er met goed beheer hoge natuurwaarden te halen zijn in de Zaanstreek.

Neem vaste planten, geen klimplanten, want deze groeien de boom in en kunnen overlast gaan geven. De boom gaat daardoor ook meer wind vangen! Een paar voorbeelden: maagdenpalm, helmbloem, vrouwenmantel, schildersverdrriet steenbreek, hondstong, ooievaarsbek, vergeet-mij-niet, ijzerhard, stekelnoot, maar ook gewone herfstasters doen het goed. Er is veel meer mogelijk, en zit het een beetje tegen, laat de moed niet zakken. Veel mensen houden van groen en waarderen je inspanning!

BIJZONDERE BOMEN IN DE ZAANSTREEK

In deze rubriek willen we aandacht schenken aan bijzondere bomen die in onze omgeving te vinden zijn. Wij weten er een aantal te vinden, maar lang niet allemaal, wij zouden het op prijsstellen als U ons wilt helpen om deze bomen bij ons te melden. Het gaat ons om bomen die oud zijn en bomen die een bijzondere betekenis hebben b.v. een herdenkingsboom of een jubileumboom die gepland is op openbaar grond of voortuin of een bijzondere soort boom. Stuur de informatie naar KMZ of bel naar Loek Vlaanderen 6288490. In de volgende uitgaven van deze krant zullen wij aan boomsoorten aandacht besteden.

Bijzondere beuken

De **varenbeuk (*Asplenifolia*)** is een sierlijke boom. Je komt hem maar weinig tegen in de Zaanstreek. Het is een karaktervolle boom die de aandacht trekt en verbazing opwekt. De boom kan 25 meter hoog worden.

De bladeren zijn diep ingesneden en er zijn erg verschillend per kloon. Ook zijn de bladeren in de top veel smaller en soms lijnvormig. In de winter is goed de groeivorm te zien met een zoom van fijne takken. De knoppen zijn in het voorjaar gelijk aan die van de gewone beuk. In het Darwin park staan drie varenbeuken, jonge exemplaren, als een boeket bij elkaar ter hoogte van de schooltuinen.

Zuidelijke beuk (*Nothofagus*)

De beuken van het zuidelijk halfrond komen in Australië, Azië, en Zuid-Amerika voor, er komen ongeveer 40 soorten voor op het zuidelijke halfrond. Ze hebben noten in napjes. De meest winterharde en meest bekende zijn de Chileense soorten. Ze worden niet veel gekweekt en zijn bij de meeste boomkwekers onbekend. De botanische verschillen met de andere beuken zijn betrekkelijk gering. En toch zijn het zeer verschillende bomen om te zien. Sommige zijn bladverliezend, andere groenblijvend, maar ze zijn klein van blad. Het blad is soms net zo klein als het blad van een Buxus.

De **zilverbeuk (*Nothofagus menziesii*)** komt uit Nieuw-Zeeland en is hier zeldzaam.

De schors is blijvend glad en glanzend, met fijne bandjes van kurkporiën, zilverig of vaker nog purperachtig zoals bij zoete kers. De bladeren zijn zeer klein, 1 cm, glanzend rondachtig en dubbel getand.

Het blad heeft twee eigenaardige behaarde putjes bij de voet- en middennerf. Een zilverbeuk staat in de voortuin in de Kievietstraat nummer 48 en in Westzaan J.J.Allanstraat 362 opzij van het huis.